

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO KODEKSO PAPILDYMO 6.716¹ STRAIPSNIU
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-P-5260**

2021 m. d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2021 m. gegužės 19 d. sprendimą Nr. SV-S-104 „Dėl įstatymų projektų išvadų“, Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a**:

Nepritarti Civilinio kodekso papildymo 6.716¹ straipsniu įstatymo projektui Nr. XIII-P-5260 (toliau – Įstatymo projektas) dėl šių priežasčių:

1. Teikiamu Įstatymo projektu yra siekiama nustatyti, kad elektroninės platformos ar programos paslaugų teikėjas savo teikiamas paslaugas organizuotų sudarydamas rašytines sutartis. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad siūlomo teisinio reguliavimo poreikis kyla dėl nereglamentuojamų verslo santykių tarp paslaugų teikėjų ir įvairių interneto (elektroninių) platformų (programų) valdytojų, todėl, esant tokioms aplinkybėms, elektroninių platformų valdytojai gali savaip interpretuoti ir vienašališkai keisti paslaugų teikimo įkainius bei kitas sąlygas. Pažymėtina, kad Įstatymo projekto aiškinamajame rašte minimi teisiniai santykiai yra reglamentuojami 2020 m. liepos 12 dieną įsigaliojusiu 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/1150 dėl verslo klientams teikiamų internetinių tarpininkavimo paslaugų sąžiningumo ir skaidrumo didinimo (toliau – Reglamentas), kuris, vadovaujantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 288 straipsniu, yra taikomas visuotinai, tiesiogiai ir privalomas visas. Reglamentas išsamiai reglamentuoja komercinės internetinių tarpininkavimo paslaugų naudojimo, apribojimo, nutraukimo, sustabdymo sąlygas, sutarties sąlygų pakeitimo reikalavimus, vidinių skundų nagrinėjimo sistemą, mediaciją, asmens duomenų apsaugą ir kitus teisinius aspektus. Taip pat atkreiptinas dėmesys į Reglamento 1 straipsnio 4 dalį, kurioje akcentuojamas nacionalinės civilinės teisės ir Reglamento santykis – pažymima, kad Reglamentas nedaro poveikio nacionalinei civilinei teisei, visų pirma sutarčių teisei, pavyzdžiui, taisyklėms dėl sutarties galiojimo, sudarymo, poveikio ar nutraukimo, jeigu tik nacionalinės civilinės teisės taisyklės atitinka Europos Sąjungos teisę ir taikomos tiek, kiek atitinkamų aspektų neapima Reglamentas. Atsižvelgiant į tai, kad Reglamentas reguliuoja sutarties keitimo sąlygas, dėl kurių inicijuotas Įstatymo projektas, siūlomas Įstatymo projektas yra perteklinis.

2. Įstatymo projektu keičiamo Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.716¹ straipsnio 2 dalyje siūloma įtvirtinti internetinio tarpininkavimo paslaugų sutarties turinio reikalavimus, tokius kaip paslaugų kaina, apmokėjimo, keitimo tvarka ir terminai, paslaugų teikimo tvarka ir terminai. Pažymėtina, kad atlygintinų paslaugų teikimą reguliuoja Civilinio kodekso XXXV skyriaus nuostatos. Minėtame skyriuje įtvirtintos nuostatos dėl paslaugų sutarties vykdymo (Civilinio kodekso 6.717 straipsnis), paslaugų teikėjo pareigos suteikti išsamią informaciją klientui (Civilinio kodekso

6.719 straipsnis), paslaugų kainos ir apmokėjimo (Civilinio kodekso 6.720 straipsnis). Be to, Reglamentu nustatomi tam tikri sutarties sąlygų pakeitimo reikalavimai (Reglamento 3 straipsnio 2 dalis). Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projektu siūlomi sutarties turinio reikalavimai neatitinka Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punkte įtvirtinto tikslingumo principo.

3. Šiuo metu Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodoma interneto tarpininkavimo platformų veikla ir jų teisinis reguliavimas jau yra sprendžiami Europos Sąjungos lygmeniu. 2019 m. birželio 20 d. buvo priimtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1150 dėl verslo klientams teikiamų internetinių tarpininkavimo paslaugų sąžiningumo ir skaidrumo didinimo (angl. *Platform to Business*, toliau – Platformų reglamentas), kuris skatina verslo klientams teikiamų tarpininkavimo paslaugų sąžiningumą ir skaidrumą. Šis reglamentas skirtas kovoti su nesąžiningomis verslo praktikomis, kurias taiko internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai savo mažesniems verslo partneriams. Platformų reglamentas nustato, kad internetinėse tarpininkavimo platformose paslaugos verslo klientams būtų teikiamos remiantis sutartiniais santykiais tarp paslaugų teikėjo ir tų verslo klientų, kurie vartotojams siūlo prekes ar paslaugas. Minėtame reglamente nėra įtvirtinta pareiga su paslaugų teikėjais ar verslo klientais sudaryti konkrečiai rašytinio pobūdžio sutartį, tačiau Platformų reglamento 3 straipsnyje nustatyta, jog internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai turi užtikrinti, kad jų sąlygos būtų surašytos paprastai ir suprantamai, būtų prieinamos visiems verslo klientams (taip pat ir prieš sudarant sutartį), o apie sąlygų pakeitimus internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai turi pranešti verslo klientams patvarioje laikmenoje bent prieš 15 dienų iki sąlygų pasikeitimo įsigaliojimo. Nors Platformų reglamentu nėra nustatyta su internetiniu tarpininkavimo paslaugų teikėju sudaromos sutarties forma, tačiau, vadovaujantis 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos direktyva) 1 straipsnio 1 dalimi ir 9 straipsnio 1 dalimi, valstybės narės turi užtikrinti, kad sutartys dėl informacinės visuomenės paslaugų galėtų būti sudaromos elektroninėmis priemonėmis. Šiuo tikslu Lietuvos Respublikos informacinės visuomenės paslaugų įstatymo 3 straipsnio 1 ir 2 dalyse įtvirtinta, kad informacinės visuomenės paslaugų teikimo ir kitos paslaugų teikėjų veiklos reguliavimas, be kita ko, yra grindžiamas elektroninės formos nediskriminavimo principu. Šis principas reiškia, kad informacijos teisinė galia negali būti paneigta ar apribota vien tik tuo pagrindu, kad ši informacija yra sukurta, išsiųsta, gauta ar išsaugota elektroninėmis priemonėmis. Vadovaujantis to paties įstatymo 9–11 straipsnių nuostatomis, elektroninėmis priemonėmis sudaromoms sutartims nėra taikomi analogiški Civilinio kodekso 1.73 straipsnio 2 dalies reikalavimai dėl teksto apsaugos ir parašų identifikavimo. Todėl elektroninėmis priemonėmis sudaromos sutartys ne visada atitiks rašytinei sutarties formai keliamus reikalavimus, tačiau tai nereiškia, kad tokiomis priemonėmis sudarytos sutartys jos šalių neįpareigoja. Taigi, atsižvelgiant į nurodytą galiojančią reguliavimą, pažymėtina, kad Europos Sąjungos teisėje ir ją įgyvendinančiuose nacionaliniuose teisės aktuose nustatyta aiški valstybių narių pareiga užtikrinti, kad sutartys dėl informacinės visuomenės paslaugų teikimo galėtų būti sudaromos elektronine forma.

4. Europos Komisija savo 2021 m. darbo programoje (COM(2020) 690 final) yra numačiusi pateikti teisinę iniciatyvą dėl platformų darbuotojų darbo sąlygų gerinimo šių metų 4 ketvirtį. Viešosios konsultacijos dėl būsimo teisės akto jau yra prasidėjusios ir Europos Komisija yra nustačiusi sritis,

kuriuose turėtų būti įgyvendinamos priemonės, skirtos kovai su iššūkiais: užimtumo statusas, darbo sąlygos, galimybė gauti socialinę apsaugą, galimybė naudotis kolektyviniu atstovavimu ir derybomis, tarpvalstybinis darbo platformoje aspektas (įskaitant socialinio draudimo įmokas ir mokesčių surinkimą), algoritminis valdymas, mokymai ir profesinės galimybės žmonėms, dirbantiems per platformas. Atsižvelgiant į tai, kad jau artimiausiu metu planuojama reglamentuoti per interneto platformas (programas) veikiančių asmenų veiklą visos Europos Sąjungos lygmeniu, sprendimas keisti nacionalinį reguliavimą priimant Įstatymo projekte siūlomus pakeitimus neatitiktų teisėkūros tikslingumo principo (Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punktas).

Ministras Pirmininkas

Ekonomikos ir inovacijų ministras

Ekonomikos ir inovacijų ministras
2021. 07. 02
Aušrinė Armonaitė

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos
Strateginio planavimo ir veiklos organizavimo
departamento Asmenų aptarnavimo
ir dokumentų valdymo skyriaus redaktorė

Rita Gintalienė

2021-07-02

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos
Teisės departamento Teisėkūros skyriaus
vedėja

Dovilė Navickienė

2021-07-02